

עמ"מ 70360/09/16 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים
בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

עמ"מ 70360-09-16 פלוני נ' מדינת ישראל

המערער פלוני

ע"י ב"כ עו"ד דניאל חקלאי

נגד

המשיבה

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

ע"י ב"כ עו"ד סאמי חוראני

פסק דין

1. לפניי ערעור על גזר דינו של בית הדין למשמעת, של עובדי המדינה (עו"ד אורי כהן אב"ד, עו"ד אפרת נאות מרקוביץ והגב' תמי לשם מיום ו' באב תשע"ו (10.8.16) בתיק בד"מ 58/16, שבו הוטלו על המערער אמצעי המשמעת הבאים:

א. נזיפה חמורה;

ב. פיטורין לאלתר (תוך תשלום מלוא פיצויי הפיטורים המגיעים לנאשם על פי דין);

ג. פסילה לשירות המדינה למשך חמש שנים;

ד. פסילה לרשות הציבורית למשך חמש שנים.

2. כותרת הערעור הייתה "ערעור על חומרת העונש" וכן על קביעת קלון בהתאם לסעיף 17(6) לחוק שירות המדינה (משמעת), והסעד המבוקש בסוף הערעור המקורי היה כי הערעור יתקבל במובן זה שהעונש יועמד על נזיפה חמורה וכן תחימת תפקידו של המערער לעבוד בתפקידי מטה ... שאינם תפקידי (סעיף 82 להודעת הערעור).

3. בהמשך הדיונים "התגלגלו" העניינים למחוזות אחרים, והכל כפי שיפורט להלן.

4. כדי להבין את המחלוקת בין הצדדים, יש לשוב לבראשית והוא אירוע שהיה בתחילת אפריל 2014, שבעקבותיו הועמד המערער לדין פלילי בבית משפט השלום ב... לפני כב' השופט בת"פ

5. נגד המערער הוגש כתב אישום, שתוקן במסגרת הסדר טיעון ובו הודה והורשע, המתייחס לאירועים אלה: בשנת 2014, לאחר יצירת קשר בצ'ט באינטרנט, במסגרתו הסכימה קטינה שהייתה אז בת 16 פחות חודש,

לקיים מגע מיני עם המערער תמורת כסף. הם נפגשו בביתו של המערער ושם מסר לה 600 ₪ וקיים איתה יחסי מין. במהלך שהותם בדירה שתתה הקטינה כמות גדולה של אלכוהול עד שהכרתה התערפלה. אז הסיע אותה המערער לתחנת רכבת, הניח אותה על ספסל, הזמין מד"א ועזב את המקום.

6. העבירה שבה הורשע המערער היא עבירה לא שגרתית, הקבועה בסעיף 203ג לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כפי שתוקן בשנת תש"ס), וזו לשונה: **"המקבל שירות של מעשה זנות של קטין, דינו - מאסר שלוש שנים"**.

7. בית משפט השלום התייחס לעבירה הנ"ל וציין את משמעותה החברתית כולל פגיעה בגופם נפשם וכבודם של קטינים וקטינות, ולכן קבע כי **"מתחייבת תגובה עונשית מתאימה שבכוחה גם להעביר מסר חד וברור לנאשם ולאחרים דוגמתו"**. בית המשפט הוסיף כי **"לצד חומרה זו, יש להביא בחשבון את נטילת האחריות והעובדה שמדובר במי שאין לחובתו הרשעות קודמות מכל סוג"**. לאור זאת קיבל בית משפט השלום את הסדר הטיעון בין הצדדים לפיו ירצה המערער עונש של מאסר במשך ששה חודשים בעבודות שירות, יוטל עליו מאסר על תנאי של חמישה חודשים למשך שלוש שנים, וכן חויב בפיצוי בסך 8,000 ₪ (גזר דין בתיק הנ"ל הינו משנת 2016).

8. אין חולק כי המערער ריצה את עבודות השירות, שילם את הפיצוי ולא עבר מאז עבירה כך שאין מקום לדבר על מאסר על תנאי.

9. [...]

10. נגד המערער הוגש כתב תובענה משמעתית, שבה נאמר כי בהתנהגותו זו של המערער שבה הורשע כאמור, הוא פגע במשמעת שירות המדינה, לא קיים את המוטל עליו כעובד מדינה, התנהג בהתנהגות שאינה הולמת את תפקידו כעובד מדינה שעלולה לפגוע בשמו הטוב ובתדמיתו של שירות המדינה והורשע בעבירה שיש עימה קלון.

11. לאור זאת, ובהסכמה, הורשע המערער בעבירות לפי סעיף 17(2) ו-17(3) לחוק שירות המדינה (משמעת), תשכ"ג-1963 (להלן: החוק) כאשר ביחס לסעיף 17(6) לחוק הושמעו טענות הצדדים ובית הדין המשמעת בהכרעת הדין הרשיע אותו גם בעבירה לפי סעיף 17(6) לחוק מכוח סעיף 61ג לחוק (הכרעת דין של ההרכב הנ"ל מיום כ"ח בתמוז תשע"ו (3.8.16)).

12. להבהרת הדברים, סעיף 17(6) לחוק מדבר על עבירת משמעת שהינה הרשעה בעבירה שיש עימה קלון. סעיף 61ג לחוק מסמך את בית הדין המשמעת לקבל את הממצאים והמסקנות של פסק דין חלוט במשפט פלילי ולראות אותם כמי שמוכיחים בדיון נגד אותו אדם בבית הדין למשמעת. אשר לעניין הקלון, קבע בית הדין המשמעת, בהתבסס על פסיקה קודמת, שקלון נקבע בעיניו של האדם הסביר ובעניין זה הוסיף בית הדין המשמעת, כי אף המערער עצמו בבית משפט השלום בשלב הטיעונים לעונש, אמר את הדברים הבאים: **"כשלתי מוסרית באופן שלא אופייני לי. נתתי ליצר שלי להתגבר עליי מבלי לראות את הצד השני... אני צריך להיות קשוב לקוד המוסרי הפנימי ולעצור את המפגש"**.

13. בית הדין בהכרעת הדין מציין כי **"העובדה שהעבירה בוצעה ללא קשר לעבודתו של הנאשם בשירות"**

המדינה אינה מסירה ממנה את הקלון. גם בעניין זה הובאה פסיקה תומכת באותה הכרעת דין.

14. בבית הדין למשמעת בשלב הטיעונים לעונש, הובאו עדויות אופי של חבריו לעבודה של המערער ובהם אלה: [...], המציין כי המערער אהוד על חבריו וקיבל רק מחמאות ושבחים; [...], המצינת כי המערער אינטליגנטי, רהוט, נאמן למקום העבודה, נחלץ לסייע ולהוביל בעתות של לחץ, ואז הזכירה כי הוא רגיש שעבר סיפור חיים לא קל, ומשלם מידי יום על הטעות שעשה. לדבריה, **"לא נתקבלו כל תלונות מצד עובדים ואחרים בכך שהעסקתו עלולה לפגוע בתדמיתה של [היחידה בשירות המדינה]"**.

15. בנוסף לעדים בעל פה הוגשו עדויות אופי בכתב של [...], שכולם דיברו בשבחיו של המערער.

16. במסגרת הטיעונים לעונש עתרה התביעה לעונשים של נזיפה חמורה, פיטורין לאלתר תוך תשלום מלוא פיצויי הפיטורין, פסילה לרשות הציבורית ולכל גוף שיוקם במקומו למשך 10 שנים, ופסילה לשירות המדינה למשך 10 שנים. ראוי לציין, ובעניין זה עוד ארחיב את הדיבור להלן, כי בעמ' 4 סעיף ג תת סעיף (4) מובא בשם התביעה דברים אלה: **"עם זאת התביעה לקחה בחשבון את נסיבות חייו הקשות של הנאשם ולפיכך אינה עותרת לשלילת פיצויי הפיטורין"**.

17. במסגרת טיעוני ההגנה הובאו נתונים על חייו של המערער שמטעמי פרטיות לא אפרט, שכללו התייתמות בהיותו תינוק ופטירת אמו זמן קצר לפני האירוע, טיפולים פסיכולוגיים ושינויים שעבר מבחינה רגשית בעקבות המעשה שבו הורשע. כן הוזכר שפרטי האירוע דלפו לרשת חרף קיומו של צו בית משפט שלום ולכן הוא נענש גם ציבורית וחברתית. העתירה הייתה לאפשר לו לעבוד ביחידה בשירות המדינה, בתפקידים פנימיים [...]. בנוסף, כאמור בסעיף ה.13 בעמ' 6, **"בית הדין מתבקש להימנע מפגיעה בפיצויי הפיטורין ו'מחבילות הפרישה' המוענקות לעובדים פורשים, והכל בכפוף למגבלות בהם נתון גם בית הדין"**.

18. המערער עצמו בדבריו האחרונים ביקש לפרוש מהיחידה בשירות הציבורי בהקדם האפשרי. הוא מודה שנכשל, במעשיו לא היה זדון. הוא הזכיר כי היה בבית מעצר יומיים וחצי ואח"כ במעצר בית במשך תשעה ימים ושיתף פעולה עם רשויות החוק.

19. בית הדין התייחס בגזר הדין לחומרת העבירות ולנסיבות האישיות של המערער, כולל נסיבות חייו הקשות שהוזכרו לעיל. במסגרת תכלית אמצעי המשמעת הזכיר את החשיבות הציבורית של הענשת עובדי ציבור.

20. לעניין העבירה שביצע המערער מזכיר בית הדין את הצעת החוק שמכוחה נחקקה עבירה זו בשנת 2000.

21. כאשר התייחס בית הדין למשמעת לנסיבותיו האישיות של המערער ציין כי מדובר בחוות דעת ממצוינות, תפקוד לאורך שנים, גילוי יחס אנושי עם הסובבים אותו, ומסכת חייו הקשה בילדותו. לכן **"החלטנו כי עם פיטורין ישולמו לנאשם פיצויי פיטורים המגיעים לו על פי דין במלואם"**. גם לעניין תקופת הפסילה לא קיבל בית הדין למשמעת את עמדת המדינה והעמיד את התקופה על חמש שנים במקום עשר שנים כפי שביקשה המדינה (עמ' 9 לגזר הדין).

22. כאמור, עיקרו של הערעור בכתב היה על קביעת הקלון ועל חומרת העונש. כך נאמרו הדברים בכתב וכך עלה הדבר בתחילת הישיבה הקודמת.

23. ברם, בהדרגה עוצבה המחלוקת האמתית, ובעקבותיה הוגשו השלמת עיקרי טיעון והיום בישיבה ניתן להציג את המחלוקת באופן הבא.
24. ביום נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין ... לבין האיגוד הארצי ..., ביחס למסיימי העבודה ברשות הציבורית הנ"ל.
25. אין כאן המקום לדון בפרטי ההסכם מבחינת חישובים כלכליים אך הנתון שהוצג לפניי היום (עמ' 5 שורות 29-30) הוא זה: אם ההסכם הקיבוצי האמור יחול על המערער הוא יהיה זכאי לקבל כ-230,000 ₪; אם יקבל רק פיצויי פיטורין על פי דין, הסכום שיקבל יהיה 40,000 ₪, ולכן, ההפרש בין שתי החלופות הוא כ-190,000 ₪.
26. שני הצדדים התייחסו לסעיף 5.2.6 בהסכם הקיבוצי האמור, הקובע כי ההסכם לא יחול במקרה זה: **"עובד אשר סיים את עבודתו ב[יחידה בשירות הציבורי] בתקופת סיום העבודה על פי ההחלטה שהתקבלה בהליך המשמעת"**.
27. ב"כ המערער הודיע כי הוא חוזר בו מכל הערעור על עצם ההרשעה בעניין הקלון ועל עצם רצונו לעבוד ברשות הציבורית, והעמיד את הערעור על עניין 190,000 ₪ הנ"ל, כאשר מבחינה משפטית הוא מציע שתי חלופות: האחת, שהמערער יפרוש מעבודתו ובכך יבוטל סעיף הפיטורים בגזר הדין ואז סעיף 5.2.6 מתייתר; והשנייה, שתהיה הצהרה לפיה סעיף 5.2.6 לא יחול על המערער.
28. ב"כ המדינה, המיוצגת הן על ידי עו"ד סאמי חוראני מפרקליטות מחוז ירושלים (פלילי) והן על ידי עו"ד אשרת הרבסט מנציבות שירות המדינה, התנגדו לשתי חלופות אלה. לדבריהם גזר הדין של בית הדין המשמעי מאוזן. כמו כן, לטענתם בית הדין המשמעי המחוזי ובעקבות זאת גם בית המשפט המחוזי בערעור, אינם מוסמכים לדון בעניין ההטבות על פי ההסכם הקיבוצי אלא רק על פיצויי פיטורין על פי דין. הם אינם מוכנים לכל חלופה שלמעשה תביא להטבה של 190,000 ₪ למערער ודי בכך שבית הדין זיכה אותו בסך 40,000 ₪.
29. ב"כ המדינה, עו"ד הרבסט, הוסיפה כי על פי מידע שקיבלה ממשרד האוצר, בשלב זה הסכם העבודה הקיבוצי "מוקפא" ולכן השאלה בכלל אינה אקטואלית. אף על פי כן, כאשר הציע ב"כ המערער עו"ד חקלאי הצעות שייאמר בהם מה יקרה כאשר ההסכם יופשר, לא הסכימה לכך ב"כ המדינה.
30. ראוי לציין כי המערער עצמו בסיכום הטיעונים (עמ' 10) אמר כי הוא מוכן לפרוש מהרשות הציבורית בצמוד לתנאי לפיו יקבל את הטבת הפרישה מרגע שזו תהיה אפשרית או שהוא מבקש לבטל את הפיטורין ומיד אחר מכן להתפטר ואז לא ייחשב כמי שפוטר על ידי הליך משמעי.
31. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, הגעתי למסקנה, שהמצב שנוצר כיום אינו משביע רצון, ובכל מקרה אינו משקף את היחס הנכון שבין העבירה שביצע המערער לבין העונש הכלכלי שבפועל יושת עליו אם יישאר גזר הדין על כנו.
32. אינני סבור שבית משפט תפקידו לעצום עיניים ולהסתכל רק על סעיפי חוק בודדים. חובתו של בית המשפט היא להסתכל על התמונה בכללותה שכן מי שנמצא לפניי הוא בן אנוש, וראוי לבדוק מהי ההשלכה של כל סעיף

וסעיף בגזר הדין על המערער שבפניי.

33. כבר הזכרתי שהן התביעה והן ההגנה, ואף בית הדין המשמעותי עצמו הגיעו למסקנה שאין מקום לפגוע כלכלית במערער, ולכן הוטעם והוסבר שבשל נסיבותיו האישיות העונש שהוטל עליו אינו כולל כל סנקציה כלכלית שהיא.
34. אין זה סוד כי באים לפניי ערעורים משמעותיים מסוגים שונים שבהם העבירות נושאות אופי כלכלי (כגון: החתמת כרטיסי נוכחות כפולה; מעילה בכספים המוחזקים ביד עובד מדינה כגזבר וכדומה) ואז הענישה כוללת קנסות ואף הורדה בדרגה והפקעת משכורת, הכל כמפורט בסעיף 34(4)(5)(6).
35. במקרה שבפניי, הסביר בית הדין למשמעת כי מדובר בעבירה שבוצעה מחוץ לשעות העבודה, אך מאחר שיש עימה קלון היא נחשבת כעבירה משמעותית ולכן מוצדק להעמיד לדין ולהרשיע את המערער כעובד מדינה וגם מוצדקת התוצאה שלפיה הוא יהיה פסול מלעבוד בשירות המדינה חמש שנים וברשות הציבורית חמש שנים.
36. אולם, בית הדין למשמעת לא התכוון מעולם להטיל על המערער עונש כספי ולבטח לא בשיעור שבאופן מעשי הוא 190,000 ₪.
37. אני ער לכך שב"כ המדינה רואה בסכום זה מעין "הטבה". אולם בית משפט זה אינו יכול לעצום את עיניו ולראות כיצד עמיתיו וחבריו של המערער מקבלים סכומים דומים ואילו המערער, שנידון והורשע בהליך פלילי, ריצה את עונשו ושילם פיצויים לנפגע, ומורחק משירות המדינה לחמש שנים, יקבל קנס של 190,000 ₪ כאשר בית הדין למשמעת שעמד מול שאלת הפגיעה הכלכלית בערער קבע במפורש שהוא יקבל את מלוא פיצויי הפיטורין ואפילו לא הפחית מהם אגורה אחת.
38. השאלה המשפטית או המשפטית טכנית שהוצגה בפניי היא האם ניתן להגיע לתוצאה האמורה או שיש לבדוק בלשונו של החוק כפרשנותם של ב"כ המדינה.
39. אני סבור כי הפרשנות שמציבה המדינה היא דווקנית, טכנית, ואינה מתחשבת במכלול הנסיבות.
40. החלופות שהוצעו על ידי המערער ובא כוחו עו"ד חקלאי מקובלות עליי.
41. הערתי במהלך הדיון כי יכול להיות שהמערער היה עושה טוב יותר אם כאשר התעוררה השאלה היה מתפטר מיזמתו ואז סעיף 5.2.6 בכלל לא היה מתעורר.
42. אולם, את הנעשה אין להשיב ואנו נמצאים עתה בשלב ערעור לאחר גזר דין של בית הדין למשמעת.
43. מקובלת עליי האופציה הראשונה של המערער עצמו שלפיה הוא מודיע בזה על התפטרותו, ומבחינה זו אין צורך יותר בסעיף סנקציה של פיטורין בגזר הדין של בית הדין למשמעת.
44. לפיכך, הערעור מתקבל במובן זה שהסנקציה של פיטורין מבוטלת מגזר דינו של בית הדין למשמעת. מבחינת הדין, יראו את המערער כמי שהתפטר, ועל כן לצורך כל דבר וענין לרבות סעיף 5.2.6 להסכם הקיבוצי, יוכל המערער לקבל את מלוא ההטבות המגיעות לו.

45. להסרת ספק, הצהרת המערער לפיה אינו מתכוון לחזור לשירות המדינה ולרשות הציבורית במשך חמש שנים - בעינה עומדת.

46. ב"כ המדינה עו"ד סאמי חוראני, העלה טענה נוספת כאילו המערער אינו זכאי להטבות על פי הסכם הפרישה בגלל סעיף 5.2.4 העוסק במי שנפתחה נגדו חקירה לביצוע עבירה פלילית ומסיק מקל וחומר לגבי מי שהורשע בעבירה פלילי. אינני סבור כי מוצדק קל וחומר כזה ובמיוחד בתיק שלפניי שבו המערער כבר ריצה את מלוא עונשו ונענש בבית משפט השלום ואין צורך להענישו פעם נוספת.

47. **סוף דבר:** הערעור מתקבל במובן זה שהאמור בסעיף 7(ב) לגזר הדין מבוטל. יראו את המערער כמי שהתפטר וזכאי לכל ההטבות על פי ההסכם הקיבוצי מיום ... אם וכאשר יופשר מהקפאתו. למותר לציין כי עד אותה הפשרה זכאי המערער לפיצויי פיטורין שכן לגבי עניין זה אין מחלוקת.

48. ב"כ המערער, ברוב הגינותו, לא ביקש בסיום ערעורו לחייב את המדינה בהוצאות משפט ובשכ"ט עורך דין ולכן גם אני נמנע מלעשות כן.

ניתנה והודעה היום י"ג שבט תשע"ז, 09/02/2017 במעמד הנוכחים.

משה דרורי, סגן נשיא

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

1. אינני סבור כי בתיק זה ניתן לדבר על עיכוב ביצוע במובן הקלאסי, שכן פסק הדין שלי לא נתן שום תוצאה אופרטיבית המחייבת עיכובה עד לתום הדיון בבית המשפט העליון.
2. יתרה מזו, ב"כ המדינה הודיע לי שיש הקפאה של ההסכם הקיבוצי כך שהחלק האופרטיבי היחידי בפסק דיני, השונה מגזר דינו של בית הדין למשמעת הוא ההפרש של 190,000 בין סך 40,000 ₪ שיקבל המערער, בין כך ובין כך כחלק מפיצויי הפיטורין, לבין הסכום שיקבל כהטבה על פי ההסכם הקיבוצי שהוא מוקפא כאמור.
3. מכאן, שמבחינה משפטית אין מקום לדבר על עיכוב ביצוע.
4. מעבר לצורך, ולאור הצהרתו של עו"ד חקלאי, הוא מתחייב להודיע לב"כ המדינה, כי אם יפתח המו"מ ביחס להסכם הקיבוצי לאחר הקפאתו והמערער יהיה זכאי לסך 190,000 ₪ הוא יודיע על כך מראש לב"כ המדינה שתוכל לשקול פנייה לבית המשפט העליון לעיכוב ביצוע מלא או חלקי של 190,000 ₪ הנ"ל. למותר לציין כי אם הליכי ההקפאה של ההסכם הקיבוצי יעמדו בעינם גם לאורך הדיון בית המשפט העליון אין מה לדבר על כיכוב הביצוע שכן פסק דיני לא שינה את המצב באופן מעשי ושינוי המצב יהיה רלבנטי רק לאחר ביטול ההקפאה (כאשר הראשונה שתדע על ביטול ההקפאה תהיה ב"כ המדינה ולא ב"כ המערער).

5. אשר לבקשה לעיכוב ביצוע של שינוי הסטטוס, אין צורך בבקשת עיכוב ביצוע.
6. אם בית המשפט העליון ישאיר על כנו את פסק דיני, כי אז הסטטוס של המערער יישאר כמות שהוא כפי שנקבע בפסק דיני;

אם בית המשפט העליון יבטל את פסק דיני, כי אז הסטטוס ייקבע על ידי בית המשפט העליון.

ניתנה והודעה היום י"ג שבט תשע"ז, 09/02/2017 במעמד הנוכחים.

משה דרורי, סגן נשיא

<

החלטה

1. בתום הדיון העלה בית המשפט בפני הצדדים את השאלה הבאה: אם פסק הדין שניתן, כולל החלטת עיכוב הביצוע, "ייתחם" במערכת "נט המשפט", משמעות הדבר תהיה שפסק הדין מפורסם לציבור.
2. ב"כ המערער יגיש לבית המשפט בקשה בתוך שבעה ימים האם ברצונו שפסק הדין לא יפורסם בכלל, או שיפורסם תחת השם פלוני וימחקו פרטים מזהים. במסגרת בקשתו זו יתייחס לשאלה האם פורסם או לא פורסמו הכרעת הדין וגזר הדין של בית משפט השלום והאם פורסם או לא פורסם פסק הדין של בית הדין למשמעת, נשוא ערעור זה.
3. ב"כ המשיבה תגיב על בקשת ב"כ המערער בתוך שבעה ימים.
4. ב"כ המערער יגיב על התגובה בתוך שלושה ימים.
5. המזכירות תביא תיק זה בפניי בעוד 18 יום.

**ניתנה והודעה היום י"ג שבט
תשע"ז, 09/02/2017 במעמד
הנוכחים.
משה דרורי, סגן נשיא**